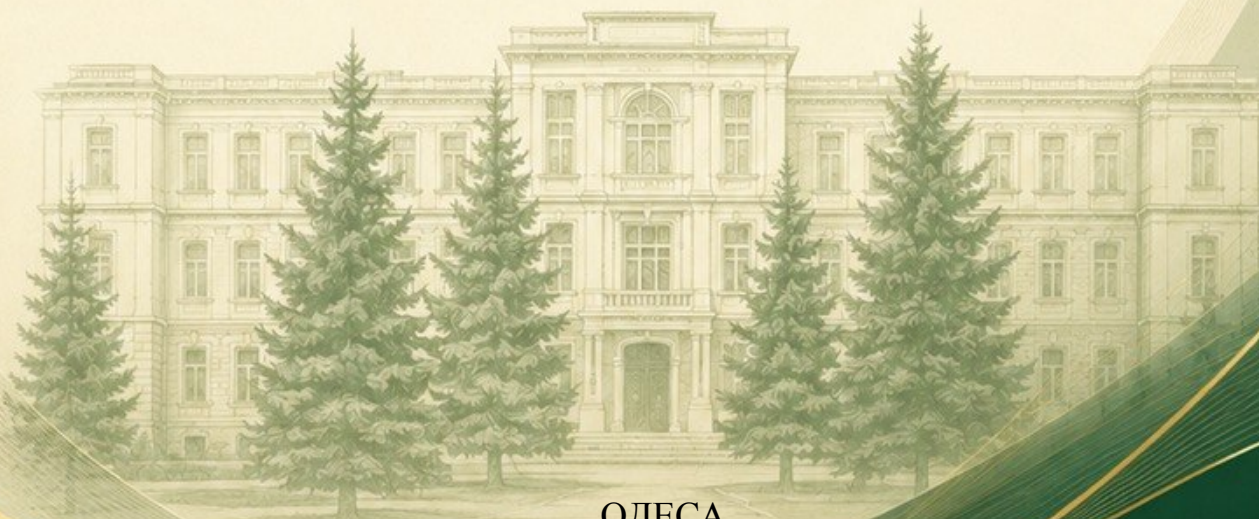

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціальної сфери

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ»

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
У МЕЖАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)
6 червня 2026 року*

ОДЕСА

DOI: <https://doi.org/10.24195/Zbarska2026>

УДК: 378:159.955:376.37

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, в.о. першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи.

Листопад Олексій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського.

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та спеціальної освіти.

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №15 від 25 червня 2026 р.)*

Рецензенти:

Форосян Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Литовченко Світлана Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями сенсорного розвитку, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

«Трансформація освітнього процесу в закладах вищої освіти: інноваційні підходи, методи та технології навчання»: збірник матеріалів конференції у межах всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації (стажування). Одеса : Університет Ушинського, 2026. 167 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, присвячені актуальним питанням трансформації освітнього процесу в закладах вищої освіти, упровадженню інноваційних підходів, методів і технологій навчання, а також сучасним практикам у спеціальній освіті, логопедії та інклюзивному навчанні.

У представлених матеріалах науковці висвітлюють теоретичні й практичні аспекти модернізації освітнього середовища, розглядають ефективні форми організації навчання у ЗВО, аналізують можливості застосування інноваційних педагогічних технологій та окреслюють сучасні підходи до роботи в умовах спеціальної й інклюзивної освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

ситуативна саморегуляція, завищена самоефективність і переважання зовнішньої негативної мотивації – свідчать про необхідність цілеспрямованої роботи зі створення програм формування психологічної готовності майбутніх психологів до надання допомоги колишнім комбатантам і потребують відповідних психолого-педагогічних заходів корекції вже на початкових етапах фахової підготовки.

***КУСТАШ Юлія Іванівна,
ЧУДОВСЬКА Вікторія Анатоліївна***

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДТРИМКИ СТУДЕНТІВ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна трансформація освітнього процесу в закладах вищої освіти передбачає не лише оновлення змісту навчання, впровадження цифрових технологій та інноваційних методів викладання, а й забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх категорій здобувачів. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема підтримки студентів з розладами аутистичного спектра (РАС), кількість яких у системі освіти поступово зростає внаслідок розвитку інклюзивної освіти на попередніх рівнях навчання.

Протягом останнього десятиліття в Україні відбулися суттєві зміни у сфері забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на освіту. Запровадження інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти, створення інклюзивно-ресурсних центрів, розвиток програм раннього втручання та підвищення обізнаності суспільства щодо аутизму сприяли тому, що дедалі більше молодих людей з РАС успішно завершують навчання у школі та розглядають можливість вступу до закладів вищої освіти.

Разом із тим завершення шкільного навчання часто стає одним із найскладніших етапів освітньої траєкторії молодшої людини з аутизмом. Якщо в школі учень зазвичай отримує комплексну підтримку з боку педагогів, асистентів, фахівців інклюзивно-ресурсного центру та родини, то після вступу до університету значна частина цієї системи підтримки припиняє своє функціонування. У результаті студент опиняється в новому освітньому середовищі, яке не завжди готове враховувати його індивідуальні особливості та потреби.

Варто наголосити, що труднощі студентів з РАС переважно не пов'язані з рівнем інтелектуального розвитку чи академічними здібностями. Багато осіб з аутизмом демонструють високі результати у сфері інформаційних технологій, математики, інженерії, архітектури, дизайну, аналітики та інших галузях. Основні бар'єри виникають у площині соціальної взаємодії, адаптації до нових

умов, організації власної діяльності та сприйняття великої кількості зовнішніх стимулів.

Серед найбільш поширених викликів можна виокремити складність орієнтації у великому університетському просторі, високий рівень шумового навантаження, часті зміни розкладу, невизначеність вимог до виконання навчальних завдань, необхідність швидкого встановлення соціальних контактів та участі в колективних формах роботи. За відсутності належної підтримки такі фактори можуть негативно впливати на академічну успішність навіть високомотивованих студентів.

У зв'язку з цим важливого значення набуває впровадження інноваційних підходів до організації освітнього процесу. Одним із найбільш перспективних напрямів є використання принципів універсального дизайну в освіті, що передбачає створення навчального середовища, комфортного для максимально широкого кола здобувачів незалежно від їхніх індивідуальних особливостей. Такий підхід сприяє підвищенню доступності освітніх послуг без необхідності створення окремих умов для кожної категорії студентів.

Суттєвий потенціал для підтримки студентів з РАС мають сучасні цифрові технології. Використання електронних навчальних платформ, структурованих онлайн-курсів, відеолекцій, цифрових календарів, систем нагадувань, візуальних розкладів та інтерактивних освітніх ресурсів допомагає знизити рівень невизначеності та підвищити самостійність студентів у плануванні власної діяльності. Окрему роль можуть відігравати інструменти штучного інтелекту, які забезпечують персоналізацію навчання, адаптацію навчальних матеріалів та додаткову підтримку в опрацюванні інформації.

Важливою складовою інклюзивного освітнього середовища є підготовка науково-педагогічних працівників до роботи зі студентами з особливими освітніми потребами. Навіть незначні зміни у способах подання інформації, формулюванні завдань чи організації комунікації здатні суттєво покращити результати навчання та адаптації студентів з аутизмом.

На мою думку, ефективна модель підтримки студентів з РАС у закладах вищої освіти повинна включати п'ять взаємопов'язаних компонентів: підготовку викладачів до роботи в інклюзивному середовищі; систему академічного наставництва; використання цифрових інструментів підтримки навчання; психологічний супровід; індивідуалізацію освітньої траєкторії з урахуванням потреб і сильних сторін здобувача освіти.

Особливої актуальності набуває створення в університетах центрів підтримки студентів з особливими освітніми потребами, які могли б координувати взаємодію між студентом, викладачами, психологічною службою та адміністрацією закладу освіти. Такий підхід дозволить забезпечити безперервність підтримки та сприятиме формуванню справді інклюзивного освітнього середовища.

Отже, трансформація освітнього процесу в закладах вищої освіти повинна охоплювати не лише модернізацію технологій навчання, а й створення ефективної системи підтримки студентів з розладами аутистичного спектра. Забезпечення безперервності інклюзивної освітньої траєкторії від школи до університету є важливою умовою реалізації права осіб з РАС на якісну освіту, професійне самовизначення та повноцінну участь у суспільному житті. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розроблення та впровадження комплексних моделей супроводу студентів з аутизмом у закладах вищої освіти України.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
2. Інклюзивна освіта : навчальний посібник / за заг. ред. М. А. Порошенко. Київ : ТОВ «Агентство Україна», 2019. 300 с.
3. Шелудченко Л. С., Овчарук В. В. Інклюзивне освітнє середовище у закладах вищої освіти: сучасний стан та перспективи розвитку // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. 2024. № 1.
4. Інклюзивна освіта та навчання в сучасних умовах трансформацій: психолого-педагогічні основи інклюзивної освіти : матеріали Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. 180 с.
5. Дитина з аутизмом у закладі освіти : методичні рекомендації. Серія «Інклюзивна освіта: крок за кроком» Київ, 2015.

ЛОЗОВА Тетяна Олександрівна

**МІЖНАРОДНА СЕРТИФІКАЦІЯ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ:
ФОКУС НА ТКТ (TEACHING KNOWLEDGE TEST) MODULE 1.**

Анотація. У тезах розглянуто значення міжнародної сертифікації Teaching Knowledge Test (ТКТ) Module 1 для професійного розвитку вчителів англійської мови. Проаналізовано ключові компоненти змісту модуля, його роль у формуванні методичної компетентності педагога та перспективи інтеграції підготовки до ТКТ у систему підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Ключові слова: міжнародна сертифікація, ТКТ, методична компетентність, викладання англійської мови, професійний розвиток учителя, Cambridge Assessment.

В умовах модернізації іншомовної освіти в Україні особливого значення набуває проблема підвищення професійної компетентності вчителів англійської мови відповідно до міжнародних стандартів. Сучасний педагог повинен не лише володіти мовою на високому рівні, а й орієнтуватися в актуальних

Іванова Наталія Володимирівна Освіта і культура в стилі педагогіки Фрідріха Фребеля: деякі аспекти підготовки вихователя	31
Карпілянський Дмитро Анатолійович. Кривенко Таїсія Сергіївна Результати емпіричного дослідження складових готовності майбутніх психологів до надання практичної допомоги колишнім комбатантам	34
Кусташ Юлія Іванівна, Чудовська Вікторія Анатоліївна Інноваційні підходи до підтримки студентів з розладами аутистичного спектра в умовах трансформації освітнього процесу у закладах вищої освіти	38
Лозова Тетяна Олександрівна Міжнародна сертифікація вчителів англійської мови: фокус на ТКТ (Teaching Knowledge Test)	40
Пилипюк Тетяна Володимирівна Педагогічна творчість у контексті сучасних освітніх реформ	42
Полеводова Наталія Григорівна Використання штучного інтелекту на уроках української мови в 5–9 класах Нової Української Школи: можливості та виклики	45
Пономаренко Віталій Євгенович Розвиток soft skills у студентів закладів вищої освіти	46
Попелюк Вікторія Павлівна Teaching listening comprehension to cadets of the military academy	48
Родідял Дар'я Олександрівна Формування критичного мислення студентів у процесі викладання історичних дисциплін у закладах вищої освіти	49
Ручкіна Маріанна Миколаївна Формування професійної готовності майбутніх викладачів закладів вищої освіти засобами асистентської практики	51
Сакалюк Оксана Олександрівна Інформаційно-комунікаційні технології у підготовці магістрів	54